

מתוק מדבש

כניסת השבת - 16.30
יציאת השבת - 17.41
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 18.04
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 15.30 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
עיצור חי פאתר 'קול תפילה'

שבת קודש 15.00 - שיעור. 16.00 - מנחה.
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת. ג, אולגה
הרכיב הפאים בש"ה'

שנה עשירית - גיליון 380
פרשה בא תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
שפת' הכנסת 'פית' יוסף' ו'אפסת אחים' אפסת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

ויהי חושך אפלה בכל ארץ מצרים (י, כב)

רש"י: ולמה הביא עליהם חשך? שהיו בישראל באותו הדור רשעים ולא היו רוצים לצאת ומתו בשלשת ימי אפלה כדי שלא יראו מצרים במפלתם ויאמרו אף הם לוקין כמונו ויש לשאול: אם כך, כיצד לא מתו דתן ואבירם?
מתרץ הרא"ש זיע"א: 'יש לומר, אעפ"י שהיו רשעים, לא נתייאשו מן הגאולה'. ולמדנו שהרואה עצמו חלק מהעם ומאמין בגאולה, זוכה להינצל על אף הגדרתו כרשע גמור. ובאמת זה מדויק מדברי רש"י: 'שהיו בישראל באותו הדור רשעים, ולא היו רוצים לצאת, ומתו בשלושת ימי אפלה' ומשמע שלא כל הרשעים מתו, אלא רק רשעים שלא האמינו או לא רצו לצאת ממצרים.
תירוץ אחר כותב המהר"ל דיסקין זצ"ל בפירושו לתורה (סוף פרשת שמות): 'והא דלא מתו בשלושת ימי אפלה, מפני שהם היו מהשוטרים שהוכו בעד בני ישראל, כמו שכתוב 'ויוכו שוטרי בני ישראל'... לכן לא מתו בשלושת ימי אפלה, אף שהיו תמיד במחלוקת עם משה רבינו עליו השלום' כלומר, בזכות נכונותם לסבול בעבור כלל ישראל, זכו לחיים ולא מתו.
ואולי יש מכנה משותף בין התשובות (לימוד יומי): מי שרואה עצמו כחלק מעם ישראל, בין אם זה על ידי שמייחל לגאולה ובין על ידי שמוסר נפשו עבורם, זוכה גם הוא לגאולה. *מתוק מדבש!*

לשון בקשה, אמר הקב"ה למשה: 'בבקשה ממך, לך ואמור להם לישראל בבקשה מכם, שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב, שלא יאמר אותו צדיק (אברהם): 'ועבדום וענו אותם' קיים בהם, 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' לא קיים'.
ורבים שואלים: וכי ללא טענת אברהם אבינו הקב"ה לא היה צריך לקיים את הבטחתו?
אחת התשובות היא שהרכוש הגדול עתיד היה להגיע לעם ישראל בביזת הים, שם הים יפלוט את רכוש מצרים. אלא שהקב"ה חשש שמא כאשר אברהם יראה שבני ישראל יוצאים ממצרים חסרי כל, הוא כבר אז יקבול על כך. וכדי לא להשאיר את אברהם אבינו 'במתח' הוא 'מבקש' מעם ישראל לשאול מהמצרים את הרכוש.
תשובה נפלאה נוספת שמעתי מהרב שניאור אשכנזי שליט"א: בקשת ה' מעם ישראל לשאול מהמצרים הייתה כדי לרפא את נפשם, וכדי לשחרר אותם מהטראומה האיומה שהוטבעה בנפשם לאחר 86 שנות שיעבוד נורא. ואיך מרפאים טראומה? ע"י שהם ייכנסו לביתם ומבצרים של המצרים, יבקשו מהם רכוש והמצרים ייכנעו בפניהם וייתנו להם בחפץ לב את הרכוש. וזה יגרום לעם ישראל זקיפות קומנה מסוימת.
ולכן החשש היה משאלתו של אברהם 'ועבדום ועינו אותם' קיימת בהם אבל מה עם ריפוי הנפש שלהם? וזה נעשה ע"י ביזת מצרים שאמנם הייתה קטנה ביחס לביזת הים אבל נועדה לריפוי הנפשות של עם ישראל כדי שיצאו ממצרים 'ביד רמה' ובזקיפות קומה. *מתוק מדבש!*

ובציון פתח הצייון פתח

קצת אחד מתעורר באמצע הצייון ורואה שצנח נכנס אצלו לביתו. 'מה אתה מחפש אצלי באמצע הצייון?'
האמת - להק, כסף תכשיטים... אונה הנגה.
'איון' אומר הקצת 'אם תצא תציר אותי'

ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אתתי אשר שמתי במ וידעתם כי אני ה' (ב, ז)
יש לשאול: מדוע נאמר 'וידעתם' היה צריך לומר 'וידעו' כי הרי הכוונה היא על 'בנך ובן בנך' שכתוצאה מזה שתספר להם הם ידעו כי אני ה'?

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו (יא, ז)
דרש הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א: 'יחרץ' מלשון חרוץ ושנון. דהיינו שהלשון היא כמו חרב חדה שחורצת חריצים ודוקרת. מכאן ילמד כל אחד מבני ישראל, שלא ישתמש בלשון חדה ושנונה בדברו עם הזולת כדי שלא יפגעו בכבודו, אלא כ'לב' לשונו - כמו שהלב הוא רך כך ישתמש בלשון רכה... *מתוק מדבש!*

מתרץ נפלא רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל ('חזון יחזקאל'): הכתוב בא ללמדנו שאין אדם בעולם שאינו צריך חיזוק באמונה, ואפילו כאשר הקב"ה מדבר עם משה רבנו הוא אומר לו 'וידעתם כי אני ה'...' דהיינו גם לך יהיה חיזוק באמונה. ואני מוסיף בס"ד: עצם הדיבור על נסי מצרים ועל אמונה יוצר חיזוק באמונה אצל האדם המספר בבחינת 'האמנתי כי אדבר'. *מתוק מדבש!*

החודש הזה לכם ראש חודשים (ב, ב')
רש"י: הזה - נתקשה משה על מולד הלבנה באיזו שיעור תראה ותהיה ראויה לקדש, והראה לו באצבע את הלבנה ברקיע ואמר לו כזה ראה וקדש
הסבר נפלא מובא בספר 'ויגד משה' בשם אביו רבי אשר אנשיל כץ ה"ד בשם הרה"ק מנחם מנדל מרימנוב זיע"א: **הקדמה:** ידוע כי הלבנה אין לה אור עצמי, רק מה שהיא מקבלת מהחמה. וככל שהיא מתרחקת מהשמש היא מקבלת יותר אור. וכך היא מסובבת מתחילת החודש עד אמצע החודש שאז היא מתרחקת ביותר, ולכן הלבנה במלואה. ואח"כ בהמשך החודש היא מתקרבת יותר אל השמש, לכן יכהה מאורה מעט מעט ויחסר, עד שהיא

דבר נא באזני העם ושאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (יא, ב')
מובא בגמרא (ברכות ט, ב) אמרי דבי ר' ינאי: אין 'נא' אלא

‘אציליות’ ועל ‘מכובדות’ ולא לעסוק בדברים ‘זולים’ כי ‘אחרי המעשים נמשכים הלבבות’. *מתוך אגדה!*

רציון וסיפור מחנק – הצרכר והאולה

ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים (יב', מא')

רש"י: מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכבן המקום כהרף עין ובעניין זה להלן סיפור נפלא (מעובד ע"פ באר הפרשה): את הסיפור הבא קיבל הרב מבעל המעשה, אשר עבר לאחרונה להתגורר בעיר רכסים, ובכדי לקבל 'הנחה' ממס ה'ארנונה' הוצרך להגיש לרשויות מסמכים שונים כגון: שטר קניין הבית, תלושי משכורת וכיו"ב, המראים כי יש לו 'הכנסות' נמוכות.

לאחר עמל ויגיעה עלה בידו להשיג את כל המסמכים והוא צרם בצרור אחד (ניילונים) באופן מסודר, כשהוא מקווה ללכת למחרת בבוקר לעירייה ולסדר את העניין.

ויהי ממחרת, וישכם האיש בבוקר, ואוי, אין 'זכר' לכל ה'צרור'... הפך האיש את כל ביתו בחיפושים, אך נראה כאילו הם פשוט נבלעו באדמה!

וכך עברו יומיים שבסיומם הוא כמעט התייאש מהעניין. והנה, בערבו של יום, לאחר מעמד 'השכבת הילדים', הוא יושב בסלון הבית, והוא שומע רעשים משונים, רעש קצוב, מטריד מאוד...

מהר מאוד הוא הבין שהוא 'זכה' בהכנסת אורחים... בדמות 'צרצר' אשר נכנס לביתו בלי רשות... והוא מצרצר ומשמיע קולות, הוא הבין שכל עוד שלא יגרשו את ה'אורח' אין מציאות שאחד מבני הבית יצליח להירדם. בלית ברירה פתח האיש ב'מסע' חיפושים כשהוא הולך לפי מקור הרעש, עד שהבחין שה 'רעש' מגיע מאזור ה'ספה' הוא רכן לחפש מתחת הספה ולא מצא כלום...

הוא הזיז את הספה למקום אחר, והנה הוא מוצא את שתי 'האבדות' גם יחד... הצרצר עומד על הניילונים שבתוכה נמצאים המסמכים, והוא ממשיך להרעיש ולהפריע. וזה בא ללמדנו, שברצות הקב"ה שהחפץ החשוב יאבד, אזי לא יועילו שום חיפושים וחקירות, וגם אם תהפוך את הבית שבעים ושבע פעמים לא תמצא כלום...

אבל באותו הרגע שהגיע ה'קץ', ונקבע זמן הגאולה – יש לו להקב"ה הרבה 'שלושים' כיצד לפקוח את העיניים ולגלות את האבדה. ואפילו אותו 'מטריד' נשלח אז להנאתו ולטובתו.

אחים יקרים! כל אחד מאתנו מצפה לגאולה פרטית בעניין מסוים, זיווג, פרי בטן, פרנסה ועוד...

וצריך לדעת ולהאמין שבהגיע הזמן המיועד, הגאולה הפרטית שלכם תגיע כהרף עין! הדבר היחיד שאתם יכולים לעשות לזרז, זה רק ע"י תפילה לה' מעומק הלב. וכך גם בגאולה הלאומית שכולנו מחכים לה.

אז באו נצאק לה' ותבקע מצומק הלב אבא, די צט העלות! די צט הצרות! די צט השכינה! אבא, תחיה את אולמתנו nfei לני את עיני מן דוד כהרץ צין.

ה' יזכנו, אמנ! שבת שלום ומבורך!

סמוכה לגמרי אל החמה, אז נחשך אורה לגמרי וזהו 'מולד הלבנה'.

וכותב הרב זיע"א: 'וכן הוא בדמיון קבלת התלמיד מהרב אשר רבו משפיע לו אור התורה והחכמה, וכל מה שתלמיד מתנהג עצמו בהתרחקות מרבו בבחינת יראה, ומחזיק את רבו לגדול מאוד, והרב דומה למלאך ה' צבאות בעיני תלמידו, אז יוכל להשפיע לו יותר תורה ויראה'.

והידיעה הזו היא קריטית! אם אנחנו רוצים לשמור על יראת השמים והקדושה שלנו, אנחנו חייבים לדאוג 'לשמור מרחק' (דיסטנס) מהרבנים שלנו שהם יהיו בעינינו מרוממים ונרגיש עד כמה אנו רחוקים מהם.

וסיים הרב זיע"א: ועל כן אמר לו ה' יתברך למשה רבנו בעת שהראה לו את מולד הלבנה, כזה ראה וקדש, שכך צריך להיות הנהגת התלמיד עם רבו'. *מתוך אגדה!*

ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף והבתים אשר יאכלו אתו בהם (יב', ז')

מדוע דווקא על שלוש מקומות אלה?

מבאר נפלא רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א בספרו 'פיתוחי חותם': הקדמה: מובא בזהר הקדוש שאבותינו נגאלו (בקיצור זמן השעבוד) בזכות ג' דברים ושלושתם קשורים לדם: א. שמירת נידה, ב. שמירת גדר המשפחה שלא הלך שום יהודי עם אישה אחרת בין יהודייה ובין מצרית (שאוסרות עליו כנידה) ג. שלא המיתו עוברים (שפיכות דמים).

עם ישראל חשבו שהואיל שג' מצוות הללו הם בשב ואל תעשה לכן אין להם זכויות. ולכן נאמר 'ואראך מתבוססת בדמיך' כמו 'מתבוסשת' ש'וס' מתחלפות בעיקר במרוקאית 😊 שהיו מתביישים שאין להם מצוות עשה ואמר להם הקב"ה 'בדמיך חיי' בעיני זה נחשב דבר גדול. *מתוך אגדה!*

ועצם לא תשברו בו (יב', מו')

מדוע אסור לשבור עצם מקרבן הפסח?

מבאר ספר החינוך (מצווה טז): 'שאין כבוד לבני מלכים ויועצי ארץ לגרור העצמות ולשוברם ככלבים; לא יאות לעשות ככה, כי אם לעניי העם הרעבים. ועל כן, בתחילת בואנו להיות סגולת כל העמים, ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות יט ו), ובכל שנה ושנה באותו הזמן, ראוי לנו לעשות מעשים המראים בנו המעלה הגדולה שעלינו בה באותה שעה. ומתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושין, נקבע בנפשותינו הדבר לעולם'.

ומדבריו למדנו כי הפעולות הסמליות שאדם עושה, משפיעות על נפש האדם ומקבעות בה ערכים.

ומסיים ספר החינוך: 'לכן אתה ראה גם ראה, מה מלאכתך ועסקך, כי אחריהם תמשך, ואתה לא תמשכם. ואל יבטיחך יצרך לומר, אחרי היות לבי שלם ותמים באמונת אלוקים, מה הפסד יש כי אתענג לפעמים בתענוגי אנשים בשווקים וברחובות, להתלוצץ עם הלצים... הלא גם לי לבב כמו הם... ומדוע ימשכוני הם אחריהם? אל בני, הישמר מפניהם, פן תלכד ברשתם. רבים שתו מתוך כך כוס תרעלתם, ואתה את נפשך תציל'.

ולמדנו מדבריו הקדושים כי עלינו לשמור על הנהגות

להצלחת: מכלוף מיכאל בן לואיז – רפ"ש / דקל מלכה – להצלחה אורי ישראל – רפ"ש / סוזן בת ימנה – רפ"ש דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה – רפואה שלימה אהרון בן מסעודה – רפ"ש

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מנרתה גיטה בת מנטה ז"ל מו"ר חמי עמרם בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מוזל ז"ל איריס מסיקה בת מרים ז"ל / יחזקאל מצל"אוי בן רחל ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל / רחל (רשל) בת נעמימה ז"ל – יונה עזרא בן צהלה ז"ל